

Visie hoogtestudie

Visie hoogtestudie

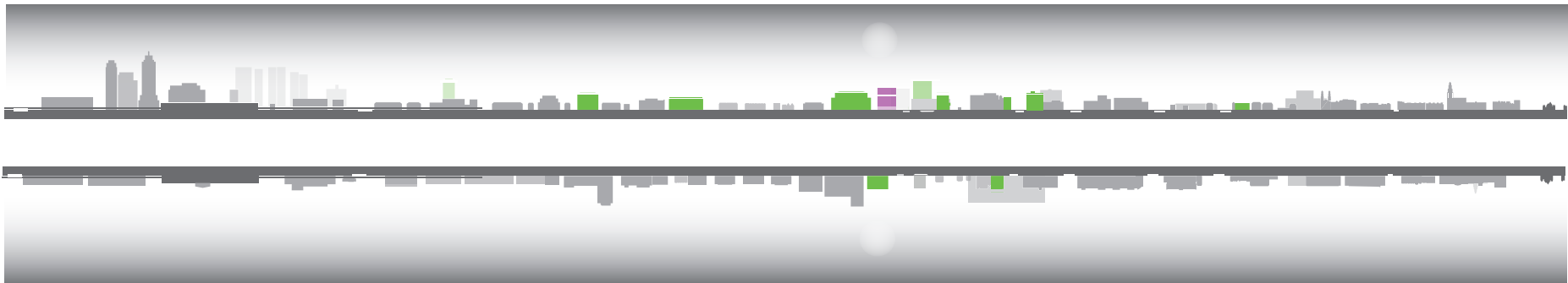
Hieronder vindt u de de studie naar de hoogte van het Rhijnspoorgebouw. De vraag die in de aanbestedingsleidraad gesteld wordt, is welke hoogte tussen de 44 en 55m optimaal is voor de toren van de HvA.

Wij zien in het ontwerpen van de toren een interessante paradox: hoe creeër je een hoogteaccent als sluitstuk van de amstelcampus en hedendaags visitekaartje voor het innovatieve domein techniek enerzijds, en bereik je een respectvolle synergie met historische omgeving en met name het prachtige monumentale Kohnstamm- en Premselahuis anderzijds?

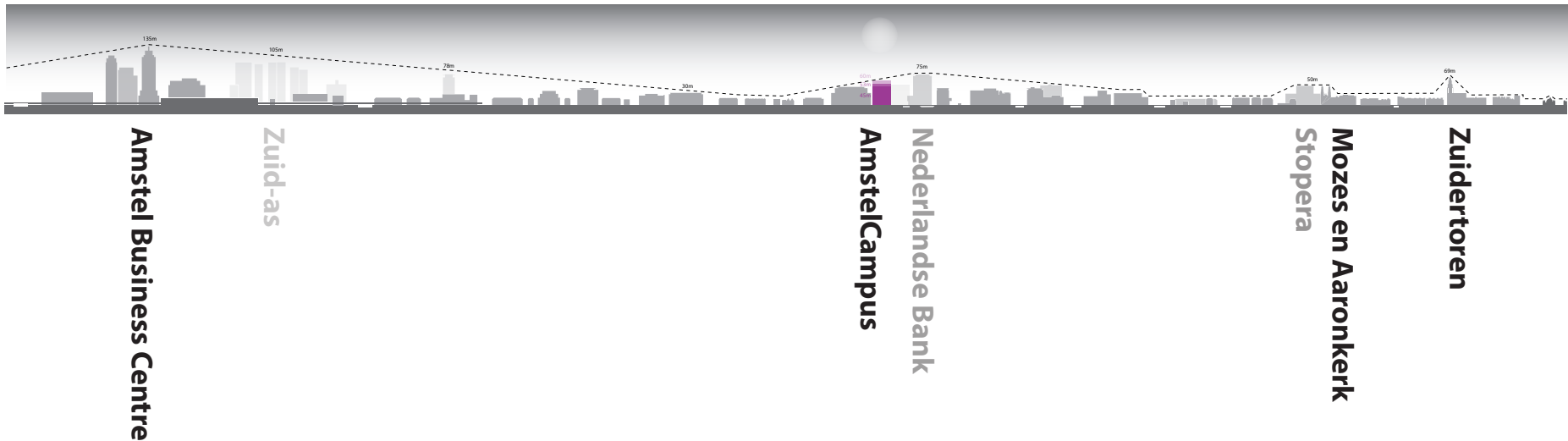
Binnen dit spanningsveld zoekt het ontwerp aansluiting bij de omgeving en probeert zich tegelijkertijd onderscheidend op te stellen. In onze visie worden daarbij meerdere instrumenten ingezet: hoogte, schaal, verhouding, geleding, belijning en materiaal. Wij zoeken hierbij naar een balans tussen de middelen met architectonische synergie als doel. Duurzame stedelijke gebiedsontwikkelingen hebben een samenhangende maar heterogene identiteit en zijn sterk verbonden met de structuur en identiteit van de omgeving. Om deze balans te creëren wordt enerzijds een duidelijk hoogteaccent gecreëerd en anderzijds dit weer gecompenseerd door een zeer terughoudende opstelling in de uitstraling van het gebouw naar de omgeving in hoofdvorm, geleding, gevel compositie en materiaalkeuze. In de onderstaande studie willen we laten zien hoe we de bovengeschetste paradox met het ontwerp oplossen.

1. Toren midden in Amsterdam

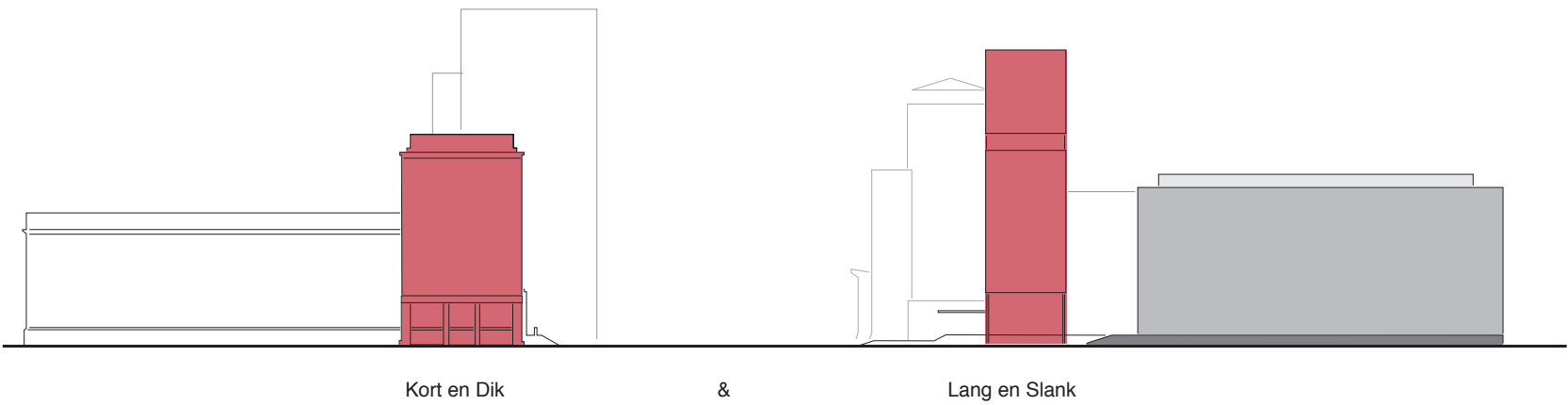
De Wibaut-as verbindt het Amstel Bussiness Center met grote kantoortorens tot 135m hoog met de binnenstad met slanke kerktorens van zo’n 40 tot 70m hoog. De locatie ligt midden tussen beide extremen. Ter hoogte van de locatie vinden we dan ook een derde toren-type: slanke volumes (slabs) met hun langsrichting parallel aan de Wibaut-as en met een hoogte van zo’n 40-70m. Het gaat hier dus om een ‘tussentypologie’: de hoogte correspondeert met de kerktorens; de functie en volumieke opzet met de kantoortorens van het Bussiness district; anderzijds toont het volume zich uiterst slank naar de stad maar breed langs de Wibaut-boulevard. Voorbeelden van deze typologie zijn het Kohnstammhuis (45m), de oostvleugel (oudbouw) van de Nederlandse Bank (75m) en het Sarphati Plaza op het Weesperplein (40m). De nieuwe toren van het Rhijnspoorplein voegt zich duidelijk in deze typologie, zowel in hoogte als in vorm. Doordat er meerdere van dergelijke torens zeer dicht bij elkaar staan, zijn, gezien op het macroniveau van de hele stad, meerdere hoogtes mogelijk, variërend van 44 tot zelfs 60m.

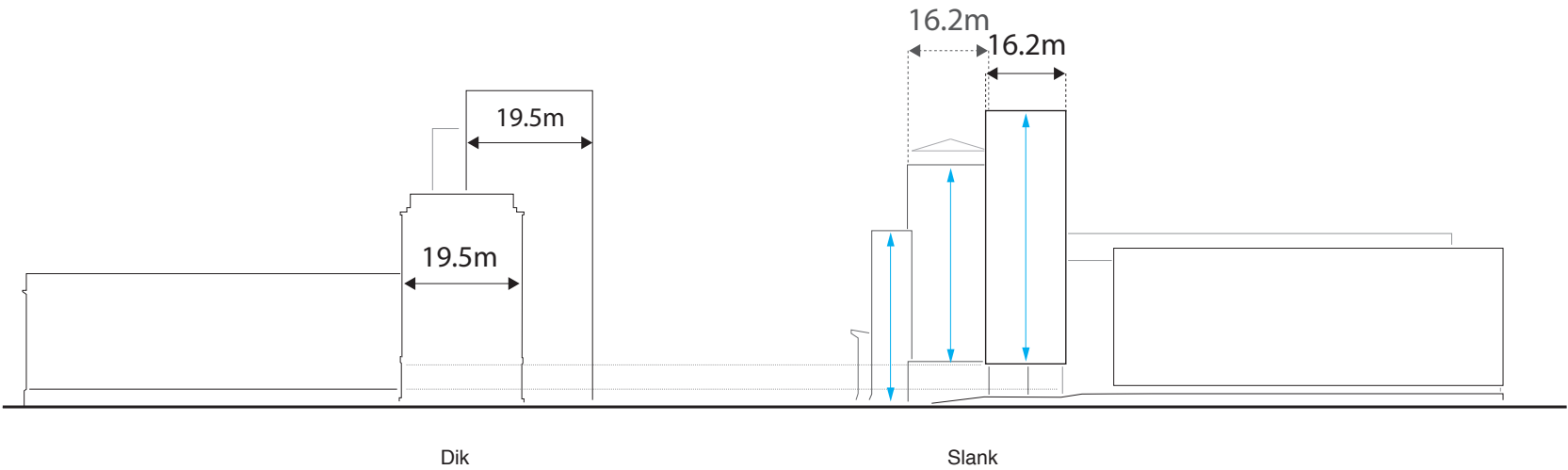
Typologie: toren slabs met penthouse

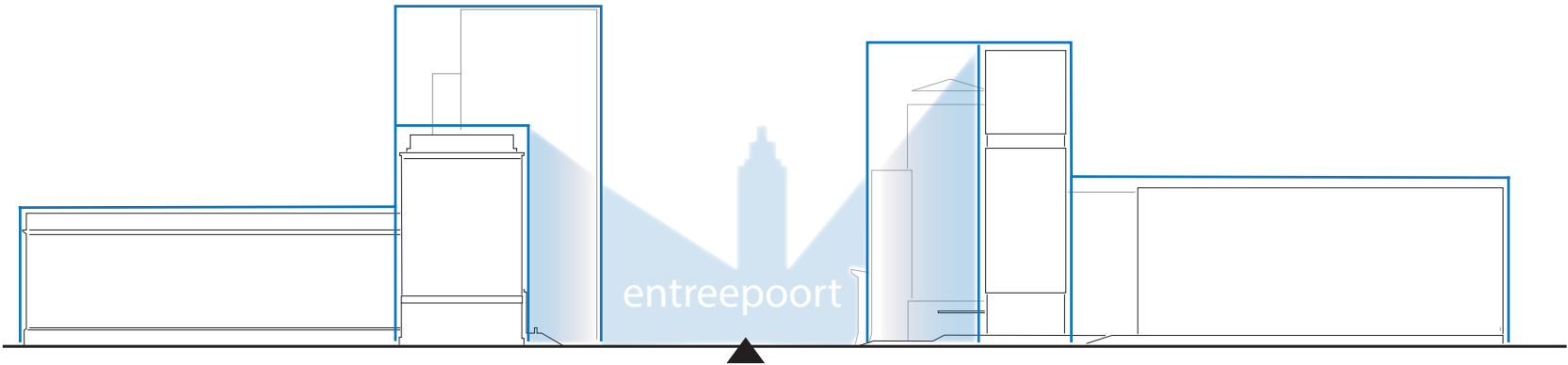
Hoogteontwikkeling langs de Wibautstraat op stedelijk niveau

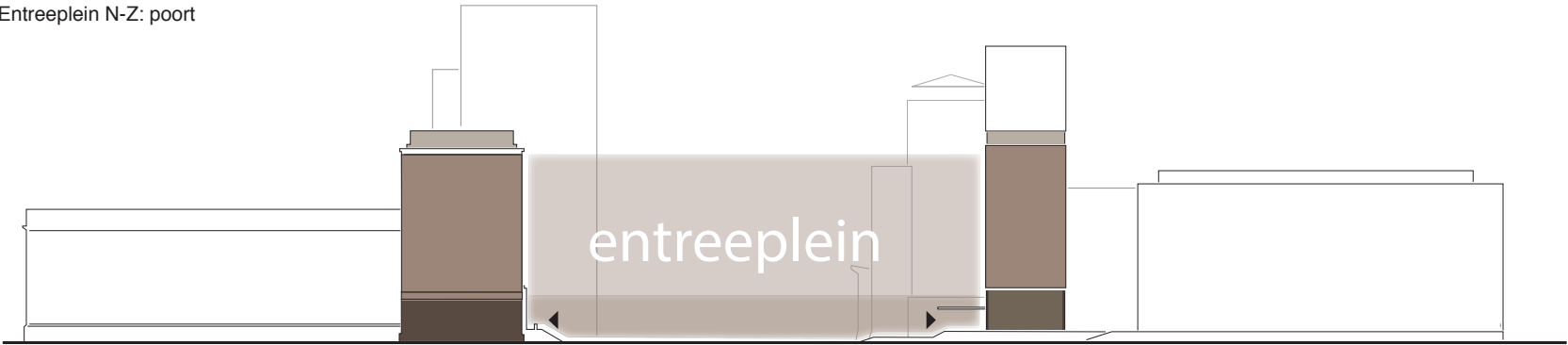
Spiegelbalans Premselahuis en Rhijnspoorgebouw

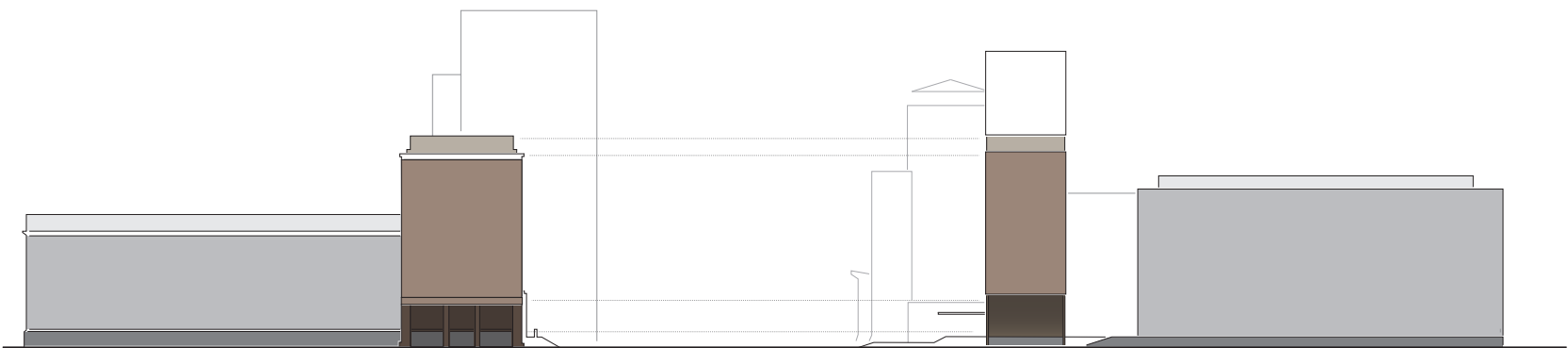
Spiegelbalans torenbreedtes

Entreeplein N-Z: poort

Entreeplein O-W: plein

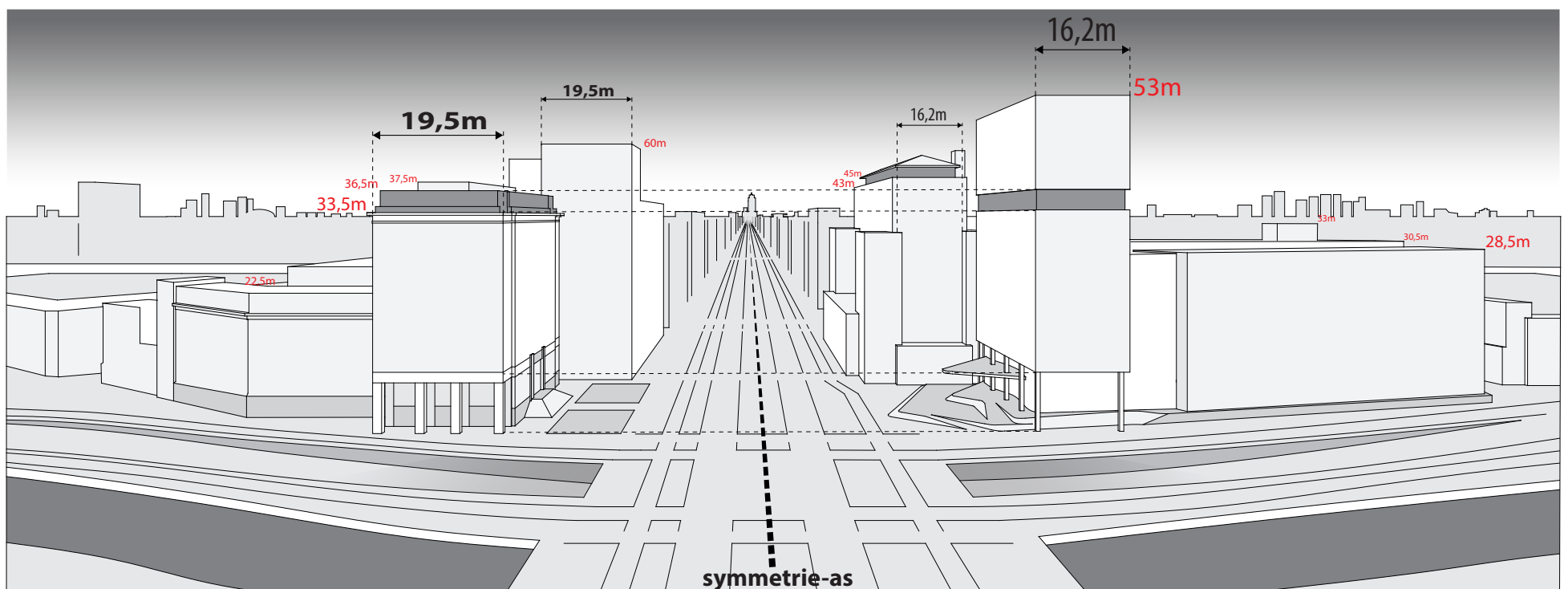

Correspondentie hoogtes van Premselahuis en Rhijnspoorgebouw

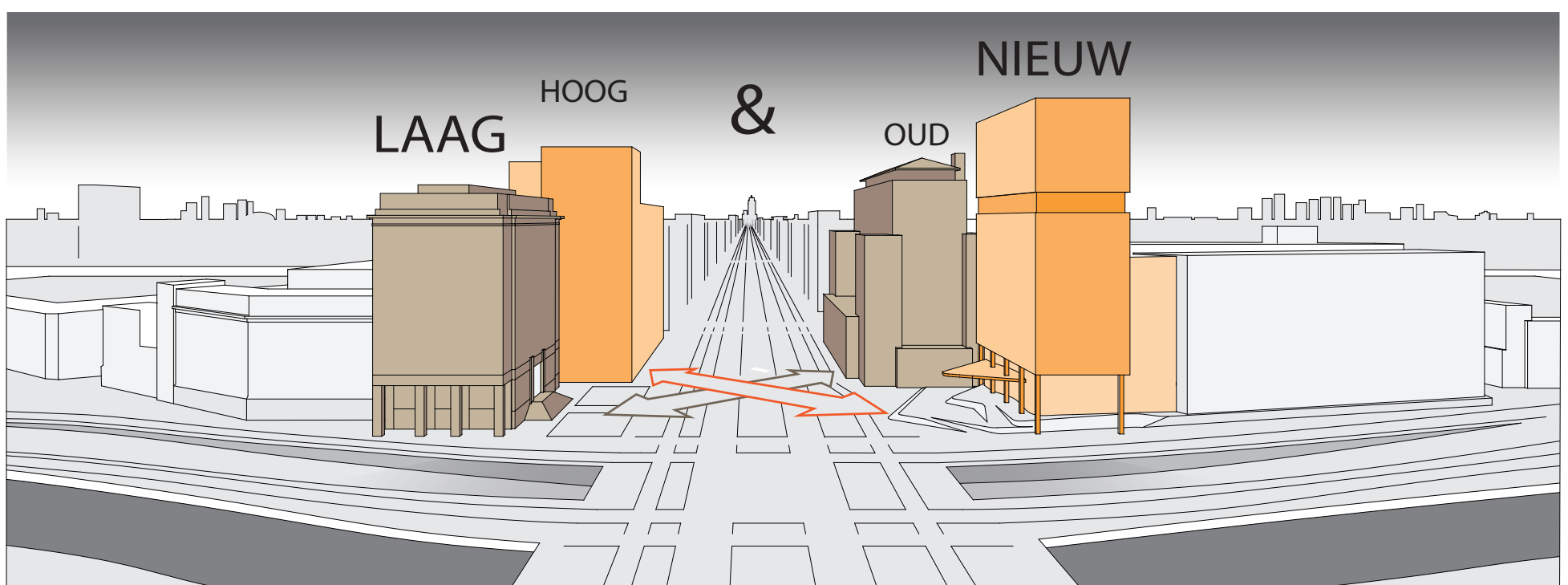
Visie hoogtestudie

2. Kruisstelling en Spiegelbalans

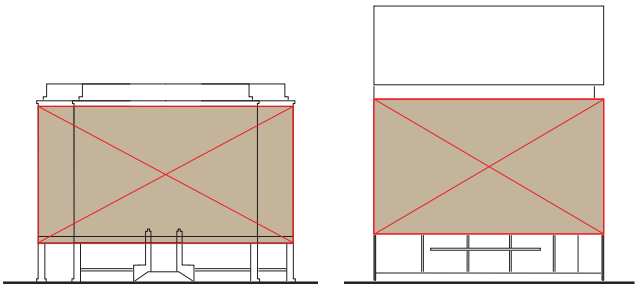
Om het hoogteaccent vorm te geven is gekozen voor een elegante slanke toren, die daartoe losgekoppeld is van het lage volume, dus recht op, op eigen benen staat. Er ontstaat zo een spiegelbalans met het Premselahuis, te weten: dik en laag (Premselahuis) versus slank en hoog (Rhijnspoorgebouw). De breedte van de beuk van onze toren (16,2m) is gelijk aan die van de middenbeuk van Kohnstammhuis en de breedte van het Premselahuis is gelijk aan die van het nieuwe Wibauthuis (19,5 m). zo vormt de Wiboutstraat een interessant spiegelas met een sterk monumentaal stedelijk karakter. Er ontstaat ook een kruissymmetrie tussen ons gebouw en het Wibauthuis enerzijds, het Premsela en Kohnstamm anderzijds: oud en laag (Kohnstamm en Premsela) versus nieuw en hoog (Wibauthuis en Rhijnspoorgebouw). Kortom, de keuze voor een toren is een duidelijke keuze voor stedelijke samenhang en de herbevestiging van de Wiboutas als belangrijkste stedenbouwkundige lijn en waardevol historisch erfgoed. De laagbouw van ons gebouw is daarom duidelijk ondergeschikt in hoogte en sluit zich logischerwijs aan bij de horizontale volumes van de Mauritskade, de tweede stedelijke lijn die de locatie kenmerkt.

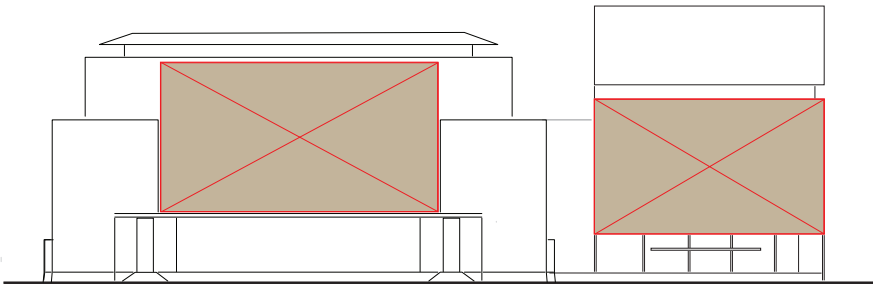
Hoogtestudie Pootensemble bestaande uit het Premselahuis, Wibauthuis, Kohnstammhuis en Rhijnspoorgebouw.

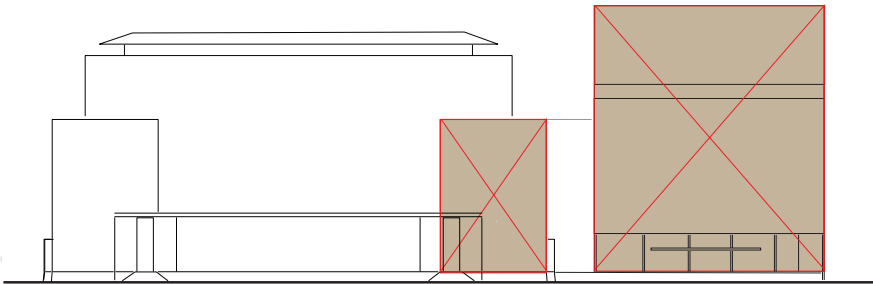
Kruisstelling: Oude en Lage vs. Hoge en Nieuwe torens

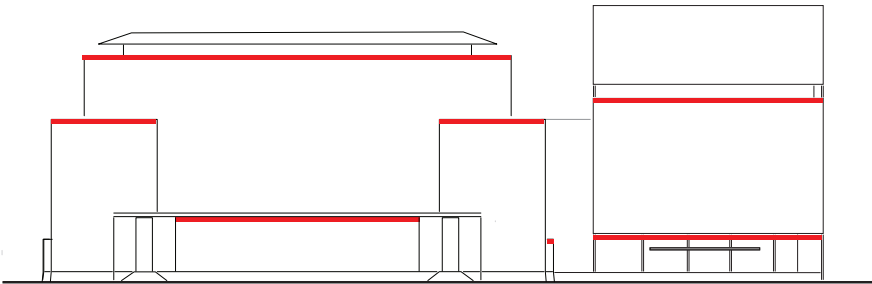
Vlakkenverhouding in relatie tot Premsele

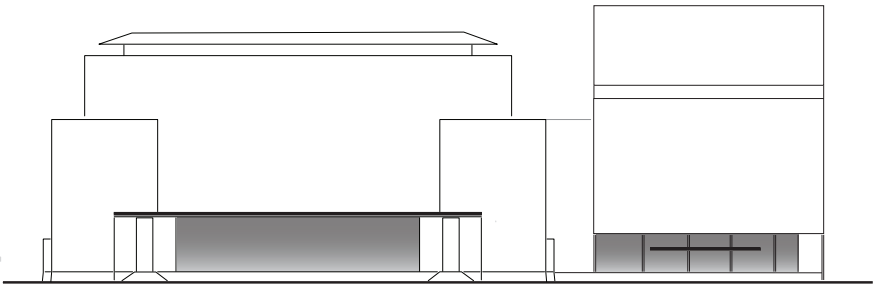
Vlakkenverhouding in relatie tot Premsele

Vlakverhoudingen in relatie tot Kohnstamm verticaal

Horizontale lijnen in relatie tot Kohnstamm

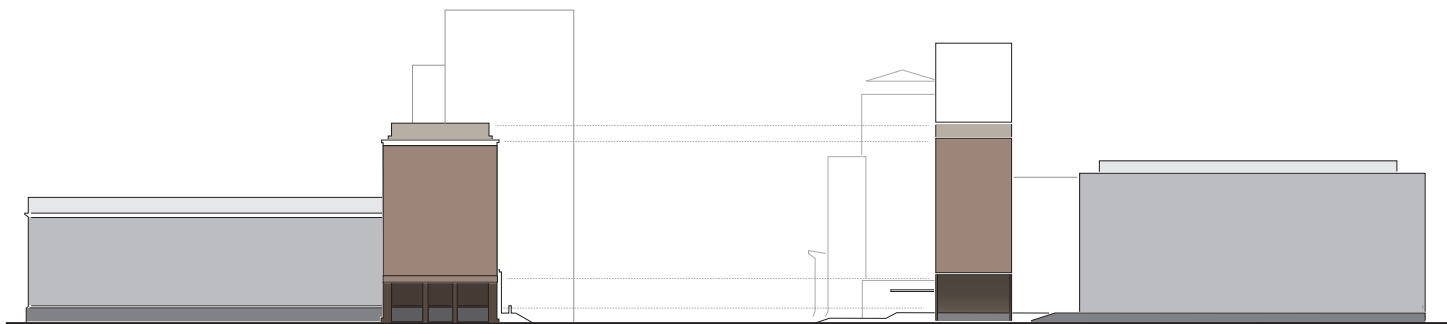

Open plinten

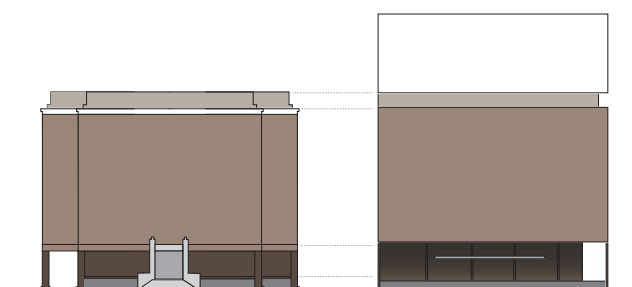
Visie hoogtestudie

3. Gevel compositie: geleding, belijning en structuur.

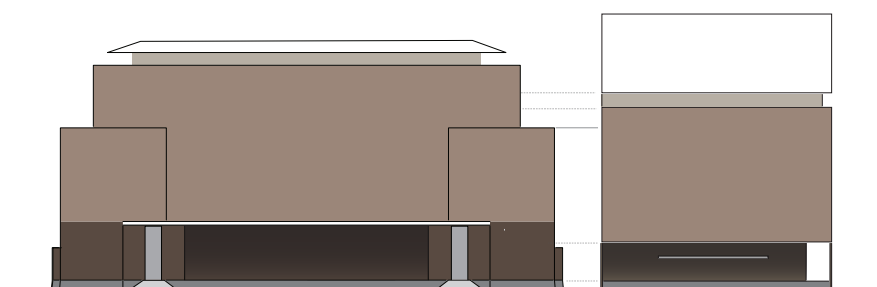
Ook door middel van geleding, belijning, materiaal en kleurstelling is het Rhijnspoorgebouw verder afgestemd op de identiteit van de omliggende bebouwing. Het torenvolume heeft een klassieke driedelige geleding. Door middel van een plint - een publiek maaiveld dat onder het gebouw doorloopt en een skylobby - een tweede maaiveld als het ware. De plint sluit in hoogte aan bij de gootlijn van de laagbouw van het Kohnstammhuis en weerspiegelt ook de natuurstenen plint van het Premselahuis. De entrees zijn bewust symmetrisch tegenover elkaar geplaatst. De skylobby breekt het volume van de toren waardoor een horizontale lijn ontstaat die in hoogte is afgestemd op de gootlijn van het Premselahuis en door middel van lijnsymmetrie het monumentale plein tussen deze gebouwen in versterkt. Tevens creeert deze horizontale lijn van de skylobby een synergie met de horizontale lijnen van de schouders (hoekvolumes) van het Kohnstammhuis. Net als bij het Kohnstammhuis ontstaat een gelaagde compositie van horizontale (hoofdvolume; hoekvolumes; entreevolume) en verticale lijnen (raamopeningen; hoekvolumes). In de gevelstructuur die ontstaat als gevolg van de verschillende verhoudingen van de raamopeningen wordt deze horizontaal-verticaal-thematiek echter vrijgemaakt uit de strengheid die het strict symmetrische Kohnstamm- en Premselahuis kenmerkt. De vierkante raamopeningen werken het torenvolume letterlijk open naar de glazen pui tussen de toren en laagbouw. De keuze om voor de gevels van de laagbouw dezelfde strategie toe te passen komt voort uit het streven naar een symmetrie ten opzichte van het Premselahuis die je ervaart als je vanaf het Weesperplein de locatie benadert. De gevels van de Premselalaagbouw vertonen evenzeer een dergelijke, terughoudende, variatie op het geledingsprincipe van de Premselatoren (de kroonlijst is minder geornamenteerd; de natuurstenen plint minder hoog). In ons gebouw mist de gevel van de laagbouw de opengewerkte plint en skylooby. Zodoende geven de gevels dus op subtiële en contextueel gevoelige wijze uitdrukking aan de rangorde tussen toren en blok.

Plein: Spiegelbeeldigheid gevelgeledingen Premsela en Rhijnspoor

Gevelgeleding in relatie tot Premsela

Gevelgeleding in relatie tot Kohnstamm

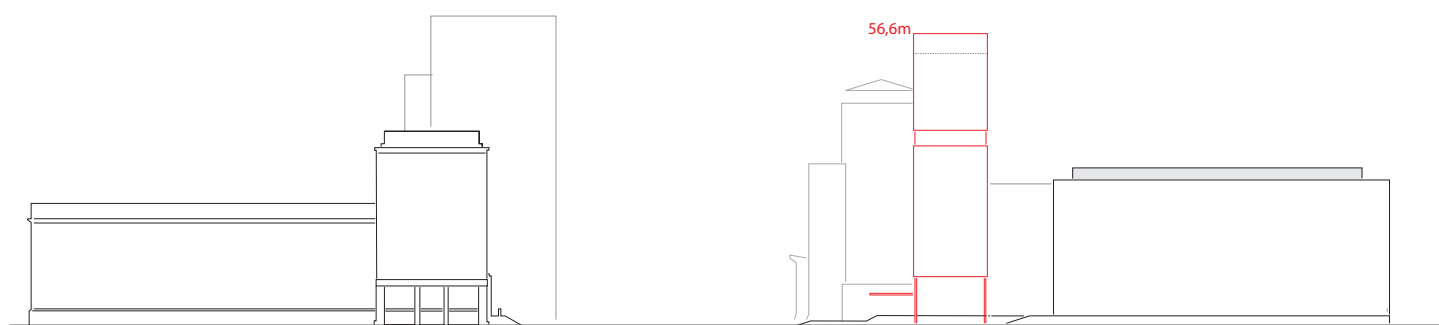
Visie hoogtestudie

4. Conclusie: twee torens in één.

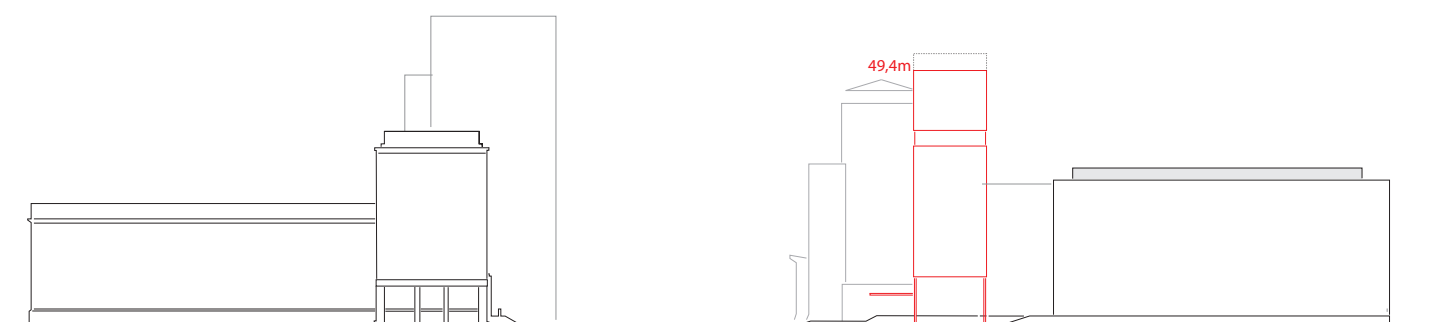
Hierboven hebben we laten zien hoe door de toevoeging van de skylooby de toren compositorisch op twee manieren te begrijpen is: de onderbouw op zichzelf beschouwd volgt de geleding van het Premselahuis en creëert zo een evenwichtig entreeplein; de bovenbouw van de toren geeft de toren het verticale accent dat nodig is om deze tot het sluitstuk van de amstelcampusontwikkeling te maken en brengt het in relatie met het Kohnstamm- en Wibauthuis. De toren bevindt zich qua hoogte (53m) tussen beide gebouwen in: hoger dan het hoofdvolume van het Kohnstammhuis (45m), maar lager dan de toren van het Wibauthuis (60m).

Het feit dat de toren hoger is geworden maakt haar ook in programmatisch opzicht flexibel. In de toekomst zou deze bijvoorbeeld zowel een kantoor (benedenbouw) als een hotel (bovenbouw) kunnen herbergen. De skylooby scheidt dan beide functies. Net als in de gevelcompositie blijkt de skylooby dus wederom het element dat zowel scheidt (volumes en functies van boven- en onderbouw) als verbindt (gebruikersgroepen ontmoeten elkaar; toren onder- en bovenbouw worden verenigd tot hoogteaccent). De skylooby als horizontale onderbreking maakt dus twee torens in één mogelijk.

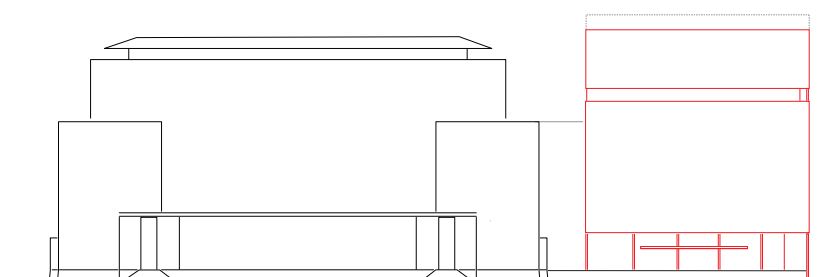
Tot slot willen wij opmerken dat de gekozen hoogte van 53 meter niet heilig is. Wij zijn deze hoogtestudie begonnen met de opmerking dat op het stedelijke schaalniveau de toren van 44 tot 60m kan variëren. In de variantenstudie wordt aangetoond dat een paar meter meer geen essentieel verschil in de compositie maakt zolang bovengenoemde principes van de verhoudingen en spiegelsymetrie, en compositie-synergie overeind blijven. Dit blijkt het geval als we de toren met een verdieping (3,6m) verhogen tot 56,6m. Het deel boven skylooby wordt dan groter, maar dit maakt voor het compositie-principe echter niet uit. De bovenbouw is gezien vanaf de Wibaut-as nog steeds een horizontaal volume. In geval van een extra verdieping zou het programma in de toren met 600 m2 worden vergroot. We kunnen concluderen dat op deze locatie uiteindelijk niet de absolute hoogte (tussen de 44 en 60m) van de toren, maar de wijze waarop de geledingen aansluiting vinden bij de bestaande gebouwen bepalend is.

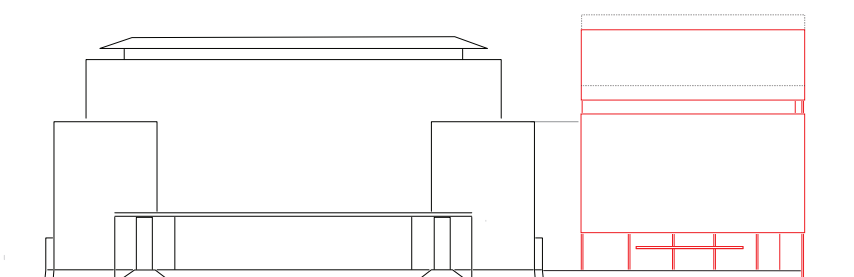
Variant Hoger (1vloer)

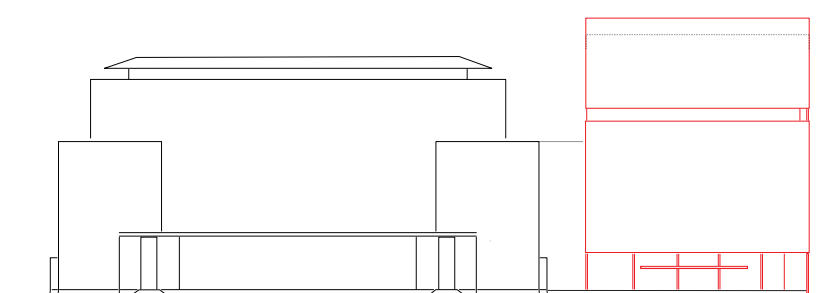
Variant Lager (1vloer)

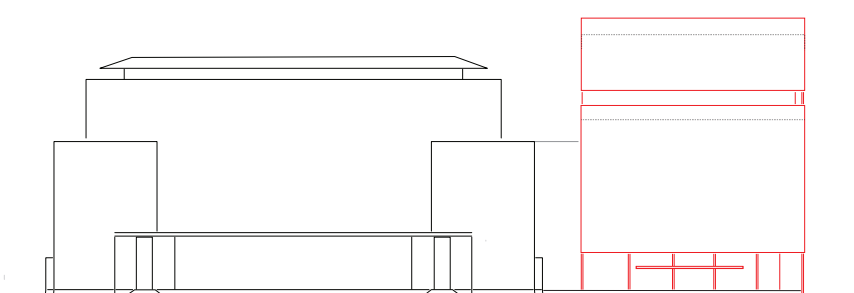
Variant Lager (-1verd.) met bovenbouw 3 verdiepingen

Variant Lager (-1verd.) met Skylooby 1 verdieping lager

Variant Hoger (+1 verdieping)

Variant Hoger (1 verdieping) met Skylooby 1 verdieping hoger

